TLAČOVÁ SPRÁVA

Nezabudnutí susedia

9.9. 2025

Dňa 9. septembra 2025 sa uskutoční piaty ročník celoslovenského podujatia nesúceho názov podujatia “Nezabudnutí susedia”. Deviaty september je Slovenskou republikou vyhlásený “pamätným dňom obetí holokaustu a rasového násilia“.
Tento rok sa zapája do organizácie viac ako osemdesiatka slovenských miest a obcí. Medzi miestnymi organizátormi sú samosprávy, aktívni občania, cirkvi, záujmové aj náboženské spolky a kultúrne centrá. Približne tretinu zo zapojených tvoria základné a stredné školy.

Na všetkých miestach začína podujatie symbolicky jednotne o desiatej hodine doobeda. Dramaturgia podujatia spočíva v dvoch myšlienkových osiach - v pripomenutí tragédie strát mnohých ľudských životov, ale tiež v nádeji, ktorú prinášajú príbehy odvážnych záchrancov a pomáhajúcich. Zámerom iniciátorov podujatia je, aby sa obidve tieto skupiny stali nezabudnutými, našimi “nezabudnutými susedmi”.

V miestach konania sa účastníkom podujatia z audio, resp. videonahrávok prihovárajú osobnosti: pamätníčka doby a vedúca skupiny Hidden child - pani Nadežda Lambertová, pamätník a autor kníh o holokauste na južnom Slovensku - pán Tomáš Lang, etnografka a občianska aktivistka v téme rómskeho holokaustu - pani Zuzana Kumanová, lektorka vzdelávacích programov Nadácie Milana Šimečku - pani Kristína Grečková a hlavný rabín na Slovensku - pán Michail Borisovič Kapustin.
Dôležitou súčasťou podujatia je čítanie mien obetí holokaustu na Slovensku a čítanie mien záchrancov židovských životov účastníkmi

podujatia. Tento aspekt približuje a umocňuje u prítomných uvedomenie si konkrétnych ľudských osudov a príbehov.

V jednotlivých mestách organizátori dopĺňajú program o ďalšie vstupy, podľa miestnych reálií alebo možností. V niektorých mestách a obciach sa konajú debaty s pamätníkmi, historikmi, premietanie filmov, tematické koncerty, či výstavy.

Podujatie Nezabudnutí susedia nadväzuje na viac ako tridsaťročnú tradíciu organizácie spomienkových tryzien na židovskom cintoríne vo Zvolene, ktoré založil člen židovskej komunity a miestny filantrop Jozef Klement. Celoslovenské rozšírenie podujatia vzniklo z jeho snahy rozšíriť ideu do ďalších miest. Realizácia je možná vďaka Fondu na podporu kultúry národnostných menšín a predovšetkým v spolupráci s mnohými miestnymi organizátormi a ďalšími partnermi.

Vo Zvolene je vyjadrenie vďaky a úcty záchrancom židovských životov zhmotnené do podoby pamätníka - “Parku ušľachtilých duší”. V priestore parku sa nachádza “múr cti”, na ktorom je zaznamenaných doteraz 733 mien Slovákov, ktorí zachránili životy svojím spoluobčanom. Každým rokom pribúdajú mená ďalších hrdinov, ktorí boli štátom Izrael ocenení titulom “spravodliví medzi národmi”. Ide o jedinečný pamätník v Európe. Podobný sa nachádza ešte v Jeruzaleme.

Kontakt:
Ela Klementová
klement.ela@gmail.com
0949 176 296